

PRESUDA SUDA

22. siječnja 1981.

„Slobodno kretanje robe – Autorsko pravo – Pravo žiga – Nepošteno tržišno natjecanje”

U predmetu C-58/80,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Højesteret (Vrhovni sud, Danska), u sporu koji se vodi pred tim sudom između

Dansk Supermarked A/S, sa sjedištem u Aarhusu,

i

A/S Imerco, sa sjedištem u Glostrupu/Kopenhagen,

o tumačenju članaka 30. i 85. Ugovora o EEZ-u i Uredbe Komisije br. 67/67 od 22. ožujka 1967. o primjeni članka 85. stavka 3. Ugovora na kategorije isključivih sporazuma u pogledu danskog zakonodavstva u području autorskog prava, prava žiga i nepoštenog tržišnog natjecanja,

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: P. Pescatore, predsjednik vijeća, A. Touffait i O. Due, suci,

nezavisni odvjetnik: F. Capotorti,

tajnik: H. A. Rühl, glavni administrator,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Rješenjem od 14. veljače 1980., koje je Sud zaprimio 18. veljače 1980., Højesteret u Danskoj (Vrhovni sud) je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u prethodno pitanje koje se u biti odnosi na tumačenje članaka 30. i 36. Ugovora o EEZ-u radi utvrđenja

- primjenjivosti određenih odredaba nacionalnog zakonodavstva o autorskom pravu, pravu žiga i o poslovnoj praksi na robu uvezenu iz druge države članice.
- 2 Iz spisa proizlazi da je društvo Imerco A/S, tuženik u glavnom postupku, grupacija danskih trgovaca proizvodima za kućanstvo, u Ujedinjenoj Kraljevini dalo izraditi, 1978. prigodom proslave 50. obljetnice svojega osnutka, servis od majolike čiji su dijelovi ukrašeni slikama danskih kraljevskih dvoraca i na poleđini nose trgovački naziv društva Imerco i oznaku njegove 50. obljetnice. Isključiva prodaja tog servisa bila je namijenjena danskim trgovcima proizvodima za kućanstvo, članovima društva Imerco. Između društva Imerco i engleskog proizvođača dogovoreno je da komade koji su na temelju primijenjenih standarda kvalitete „niže kvalitete”, koji predstavljaju oko 20 % proizvodnje servisa, može prodavati proizvođač u Ujedinjenoj Kraljevini, ali se nikako ne mogu izvoziti u Dansku ili u druge skandinavske zemlje.
 - 3 Budući da je Dansk Supermarked A/S, tužitelj u glavnom postupku, vlasnik više supermarketa, pomoću posrednika nabavio određeni broj servisa koji se prodaju u Ujedinjenoj Kraljevini, stavio ih je na tržište u Danskoj, po osjetno nižim cijenama u odnosu na servise koje su prodavali članovi društva Imerco. Iz spisa ne proizlazi jesu li se dotični servisi u Ujedinjenoj Kraljevini prodavali kao „roba niže kvalitete”. U svakom slučaju, ne čini se da su kupci Dansk Supermarkeda bili obaviješteni o toj okolnosti.
 - 4 Budući da je Dansk Supermarked, nakon prigovora društva Imerco, odbio povući servise iz prodaje, potonje je pokrenulo postupak pred Byret u Aarhusu (Općinski sud, Danska) i ishodilo odluku o privremenoj pravnoj zaštiti od 22. lipnja 1978., kojom se Dansk Supermarkedu zabranjuje prodaja dotičnih servisa.
 - 5 Presudom od 19. ožujka 1979. Sø- og Handelsret u Kopenhagenu (Pomorski i trgovački sud, Danska) potvrdio je tu zabranu, smatrajući da je Dansk Supermarked postupio protivno uobičajenoj poslovnoj praksi i povrijedio članke 1. i 5. Zakona o poslovnoj praksi (lov om markedsføring) br. 297 od 14. lipnja 1974. Sud nije smatrao potrebnim odlučivati i o eventualnoj povredi nacionalnog zakonodavstva o autorskom pravu i pravu žiga koju je društvo Imerco također navelo. Što se tiče odredaba prava Zajednice, odnosno članaka 30. i 85. Ugovora o EEZ-u te Uredbe br. 67/67 od 22. ožujka 1967. (SL str. 849.) na koje se u svoju obranu pozvao Dansk Supermarked, Sud ih nije uzeo u obzir, smatrajući da zabrana izrečena protiv Dansk Supermarkeda nije takve naravi da čini prepreku slobodnom kretanju robe između država članica Zajednice.
 - 6 Dansk Supermarked je pred Højesteret (Vrhovni sud) protiv te odluke podnio žalbu, ističući da navedene odredbe prava sprječavaju primjenu danskog zakona o poslovnoj praksi, na temelju kojega je Sø- og Handelsret (Pomorski i trgovački sud) zabranio prodaju dotičnih servisa. Kako bi odlučio o toj žalbi, Højesteret (Vrhovni sud) je Sudu uputio sljedeće pitanje:

„Sprječavaju li određene odredbe Ugovora o EEZ-u ili akti doneseni radi njihove provedbe primjenu, u ovom slučaju, danskih zakona o autorskom pravu, pravu žiga i poslovnoj praksi?”

- 7 Iz spisa proizlazi da ovim pitanjem Højesteret (Vrhovni sud) pita može li se, i uz koje uvjete, primjena nacionalnog zakona koji se odnosi, s jedne strane, na autorsko pravo i pravo žiga i, s druge strane, na odredbe o poslovnoj praksi koje su sadržane u navedenom Zakonu br. 297 od 14. lipnja 1974. eventualno protiviti odredbama Ugovora o EEZ-u.
- 8 Odredbe Ugovora na koje se odnosi ovo pitanje su članak 30. o ukidanju količinskih ograničenja uvoza i mjera s istovrsnim učinkom te članak 36. koji se odnosi na prava zaštite industrijskog i trgovačkog vlasništva. Međutim, iz spisa proizlazi da spor u glavnom postupku ne dovodi u pitanje odredbe prava Zajednice o tržišnom natjecanju, i to članak 85. Ugovora o EEZ-u i Uredbu br. 67/67, na koje se pozvao Dansk Supermarked; stoga, da bi se odgovorilo na upućeno pitanje, te odredbe nije potrebno uzeti u obzir.
- 9 Pitanje se stoga treba shvatiti kao da se njime pita može li roba, koja se zakonito stavlja na tržište u državi članici, uz suglasnost trgovačkog društva koje ima pravo njome raspolagati, na temelju ugovora između tog trgovačkog društva i proizvođača, biti zabranjena za prodaju u drugoj državi članici, bilo na osnovi nacionalnog zakona koji se odnosi na zaštitu autorskog prava ili prava žiga, bilo na temelju zakona o poslovnoj praksi.

Zakon o zaštiti autorskog prava i prava žiga

- 10 Na nacionalne odredbe o zaštiti autorskog prava i prava žiga društvo Imerco pozvalo se zbog, prvo, dizajna i izrade servisa koji predstavljaju kreativni napor, i drugo, stavljanja njegovoga trgovačkog naziva na servis.
- 11 U tom je pogledu dovoljno uputiti na ustaljenu sudsku praksu Suda, kako je navedena osobito u presudi od 22. lipnja 1976. (Terrapin Overseas Ltd., predmet 119/75, Zb., 1976, str. 1039.). Podsjeća se da su, zbog učinka odredaba Ugovora o slobodnom kretanju robe, a osobito članka 30., među državama članicama zabranjene mjere ograničenja uvoza i sve mjere s istovrsnim učinkom. Međutim, sukladno članku 36., ova odredba ne sprječava zabrane ili ograničenja uvoza koji su opravdani razlozima zaštite industrijskog i trgovačkog vlasništva. Iz tog članka ipak proizlazi, osobito iz njegove druge rečenice te iz konteksta da, ako Ugovor ne utječe na postojanje prava priznatih zakonom države članice o industrijskom i trgovačkom vlasništvu, izvršenje tih prava, prema okolnostima, ipak ne može biti ograničeno zabranama iz Ugovora. Budući da predviđa iznimku od jednog od temeljnih načela zajedničkog tržišta, članak 36. ustvari dopušta odstupanja od slobodnog kretanja robe samo u mjeri u kojoj su ta odstupanja opravdana zaštitom prava koja predstavljaju specifičan predmet tog vlasništva. Međutim, pravo isključivosti zajamčeno zakonom o industrijskom i trgovačkom vlasništvu nema učinka kada je sâm nositelj prava zakonito stavio

proizvod na tržište druge države članice ili je proizvod stavljen na tržište uz njegov pristanak.

- 12 Stoga, kao prvo, na upućeno pitanje valja odgovoriti da se članci 30. i 36. Ugovora trebaju tumačiti tako da pravosudno tijelo države članice na državnom području te države ne može na temelju autorskog prava ili prava žiga zabraniti stavljanje na tržište robe zaštićene jednim od tih prava kada tu robu na državnom području druge države članice zakonito prodaje nositelj tih prava ili se ona prodaje uz njegov pristanak.

Primjena pravila o stavljanju na tržište

- 13 Danski zakon od 14. lipnja 1974. na koji se poziva društvo Imerco, trgovačkim društvima nalaže obvezu da u svojim aktivnostima poštuju zahtjeve uobičajene poslovne prakse. Tim se zakonom nadležnim sudovima dopušta donošenje naloga kojima se zabranjuje svaka počinjena radnja koja se protivi odredbama zakona i predviđaju novčane kazne koje se primjenjuju u slučaju nepoštovanja takvog naloga. Kako je to objasnila danska vlada, ovaj je zakon u određenom pogledu usporediv sa zakonima koji su na snazi u drugim državama članicama, a odnose se na suzbijanje nepoštenog tržišnog natjecanja, ali se njime žele ostvariti i drugi ciljevi u tom području, osobito zaštita potrošača.
- 14 Pitanjem koje je uputio Højesteret (Vrhovni sud) pita se može li se protivnim poslovnoj praksi smatrati stavljanje na tržište u Danskoj robe koja se u drugoj državi članici prodaje uz suglasnost danskog trgovačkog društva ali uz uvjet da se ta roba ne izvozi u Dansku da tamo bude konkurencija robi koju dotično trgovačko društvo isključivo stavlja na tržište.
- 15 Kako bi se odgovorilo na to pitanje valja uvodno primijetiti da pravo Zajednice, za robu uvezenu iz drugih država članica, u državi članici u načelu nema učinak sprječavanja primjene pravila o stavljanju na tržište koja su na snazi u državi uvoznici. Iz toga slijedi da stavljanje na tržište uvezene robe može biti zabranjeno kada uvjeti uz koje je roba stavljena na tržište predstavljaju povredu poslovne prakse koja se u državi članici uvoznici smatra uobičajenom i poštenom.
- 16 Ipak, valja naglasiti, kako je to Sud istaknuo u jednom drugom kontekstu svojom presudom od 25. studenoga 1971. (Béguelin, predmet 22/71, Zb., 1971, str. 949.), da se sama činjenica uvoza robe zakonito stavljene na tržište u drugoj državi članici ne treba smatrati nepravilnom ili nepoštenom poslovnom radnjom jer se stavljanju na tržište takva kvalifikacija može pripisati samo zbog okolnosti koje su različite od stvarnog uvoza.
- 17 Usto, važno je napomenuti da ugovori između pojedinaca ne mogu odstupati od obvezujućih odredaba Ugovora o slobodnom kretanju robe. Iz toga proizlazi da se ugovor koji ima za cilj zabranu uvoza robe u državu članicu koja se zakonito stavlja na tržište u drugoj državi članici, ne može uzimati u obzir niti se na njega pozivati kako bi se prodaja te robe smatrala nepravilnom ili nepoštenom poslovnom praksom.

18 Stoga, kao drugo, na upućeno pitanje valja odgovoriti da članak 30. Ugovora o EEZ-u treba tumačiti tako

- da se uvoz u državu članicu robe koja se zakonito prodaje u drugoj državi članici kao takav ne može smatrati nepravilnom ili nepoštenom poslovnom praksom, čime se ipak ne dovodi u pitanje eventualna primjena zakona države uvoznice koji takve prakse sprječavaju zbog okolnosti ili načina prodaje koji su neovisni o samom uvozu, i
- da se ugovor između pojedinaca koji ima za cilj zabranu uvoza takve robe ne može uzeti u obzir niti se na njega pozivati kako bi se prodaja te robe smatrala nepravilnom ili nepoštenom poslovnom praksom.

Troškovi

19 Troškovi vlade Ujedinjene Kraljevine i Komisije koje su Sudu podnijele očitovanja ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD (drugo vijeće),

kao odgovor na pitanje koje mu je rješenjem od 14. veljače 1980. uputio Højesteret (Vrhovni sud) odlučuje:

1. Članci 30. i 36. Ugovora trebaju se tumačiti tako da pravosudno tijelo države članice na državnom području te države ne može na temelju autorskog prava ili prava žiga zabraniti stavljanje na tržište robe zaštićene jednim od tih prava kada tu robu na državnom području druge države članice zakonito prodaje nositelj tih prava ili se ona prodaje uz njegov pristanak.

2. Članak 30. Ugovora o EEZ-u treba se tumačiti tako

- **da se uvoz u državu članicu robe koja se zakonito prodaje u drugoj državi članici kao takav ne može smatrati nepravilnom ili nepoštenom poslovnom praksom, čime se ipak ne dovodi u pitanje eventualna primjena zakona države uvoznice koji takve prakse sprječavaju zbog okolnosti ili načina prodaje koji su neovisni o samom uvozu, i**
- **da se ugovor između pojedinaca koji ima za cilj zabranu uvoza takve robe ne može uzeti u obzir niti se na njega pozivati kako bi se prodaja te robe smatrala nepravilnom ili nepoštenom poslovnom praksom.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 22. siječnja 1981.

[Potpisi]

RADNI PRIJEVOD